

דרכי אדם
הפסיכולוגיה
העיוורת

הדבר הראשון שממנו אתה מתרשם, כאשר אתה פוגש את אלן רובין, הוא חיובך הרחב והחופשי. כשהיא פותחת את הפה — אתה מבחין שמולך צעירה מלאה ביטחון עצמי, שופעת חיים ובעלת חוש הומור מפותח. גם מיצודה מהיר, בוטה. כיום בת 25, ועיוורת מגיל 17, אלן היא ההיפך המוחלט מהטיפוס הקלאסי של יעוורת: מסתגרת, שותקת, מסוכנת. גם דעותיה כאלו: היא מסרבת להשלים עם צורת הטיפוּל היחס המסורתיים של החברה הישראלית לעיוורת, תוקפת את גי-

פסיכולוגית רובין
"עיוורת אינו מסוכנת"

שם של האחרים לטיפול בנושא — כמו משרד הסעד — ביחוד אל ילדים עיוורים ונכי צה"ל שהתעוורו. **שמועיה מהירה.** אלן, ילידת ארצות הברית חלתה בעיניה בגיל 15. ראייתה הלכה ונחלשה, ובגיל 17 התעוורה. הרופא אים בבית החולים פחדו להודיע לה, שלא תראה יותר לעולם. 17 הוא גיל נורא להת-עוורת. כשהודיעו, נכנסה אלן לריכוזן חמור, איבדה את רצון החיים שלה.

אחר — לא מעט בעזרת הוריה — הצ'יחה להתאושש. היא חזרה ללימודים — עמדה במשבר נוסף כאשר הוריה נאלצו לעקור לעיר אחרת, והיא הוכרחה להשתלב בין חברים שלא היכירה מלפני עיוורה — המשיכה באוניברסיטה של וואשינגטון, עשתה שם את הב"א. שלה בפסיכולוגיה. כבר בשנתה הראשונה שם החלה לעזור לעיוורים אחרים בהכוונה ושיקום. לשמוע אותה כיום מספרת על התקופה ההיא, ועל הקשיים ההם — אפשר היה לחשוב שהיא מצטטת מקרה מתוך ספר לימוד, לפי קורס הרוח וההגיגון הצלול שבו היא מנתחת את הדברים.

עיוורת — מורה? מה פתאום? לפני שנתיים עלתה לישראל — והסתערה על נושא הטיפול בעיוורים במרץ האופייני לה. בימים אלו ייצא מתחת מכש-הדפוס, סיפורה הראשון מסוגו בעברית — אלומות צעדים ראשונים ללימוד ברייל עברי. הספר משלב לימוד עברית לעולה החדש, ולימוד ברייל עברי לעיוורת.

הליקוי העיקרי, תוקפת אלן, הוא היחס הבתליצני לעיוורים מצד הפסיקחים. כי דוגמה היא נזכרת כיד, כאשר שהתה, עם עלותה ארצה, בבית-הספר לעיוורים בית-אור שבחיפה, נתבקשה על-ידי המורה לי-אנגלית שם להחליפה, כאשר ההיא יצאה לחופשה. אחת המדריכות המתגוררות ב-מוסד התפלצה כששמעה זאת: "זה לא ייתכן", למה לא? שאלה הלן. "הרי אי-נדך יכולה ללמד", השיבה המדריכה. "את אינך רואה".

מכה נוספת למוכי גורל. עיוורת הוא אדם נורמלי בכל, מלבד בראייתו, מטי-פה הלן בלהט. וכל מי שמתייחס אליו אחרת — עושה עוול נורא. לא ייתכן להגביל עיוורים למרכזיות טלפון ולאריגת שטיחים. אלן נחרדה לגלות כי גישה זו, שפסה כבר מזמן מן העולם, בארצות-הברית, פושה עדיין בישראל. אופיינית לגישה זו לדעתה, העובדה שב-עיוורים מטפל בישראל — משרד הסעד.

"זוהי השקפה מוטעית שעיוורת אינו באופן אוטומטי מקרה סעד", קוצפת אלן. "כך הופכים אנשים, שהוכו על-ידי הגורל ב-ראייתם לנכים פסיכולוגיים. במקום לעזור להם, הורסים אותם. שוללים מהם את עצמאותם".

תנו צ'אנס לעיוורת. אלן, העובדת עתה כמדריכה ומורה במרכז לעיוורת ב-באר-שבע, שהוקם לפני שנה, מודאגת במיוחד מהטיפול בילדים עיוורים ונכי צה"ל. אין בארץ מי שיטפל בילדים אלו — לא מדריכים, לא מורים מקצועיים. הסיבה: לא קיים אפילו בית-ספר יחיד שיכשיר מורים לכך, אף לא השתלמות אקדמאית. היחידות המטפלות בעיוורים הן מתנדבות שהכשרתן המקצועית מורכבת ממלאי של רצון טוב וקורס בן שלושה חודשים. אותה בעייה קיימת לגבי נכי צה"ל, קובעת הפסיכולוגית. הם אינם מקבלים כל טיפול מקצועי בתחום החינוכי של שיבתם לחיים נורמליים. שוב — מחוסר כוח-אדם מתאים.

"הגיע הזמן להקים במדינה רשות למען העיוורת", אומרת אלן. "רשות שתטפל בנושא העיוורים בצורה מקצועית — לא כמו עד היום. תנו צ'אנס לעיוורת", מבקשת היא בלהט. "תראו שלא תתחרטו".

משפט
טיפול רפואי
לדירת הרופא

אחירת השבת השלחה בבית, ברחוב ירו-שלים 84 ביפו, התפוצצה לפתע בדפיקות ורעש של נפילת רהיטים ומכות בקירות. השכנים המופתעים, שידעו כי בעל הדירה הרועשת, רופא במקצועו, יצא לטוף-שבוע מחוץ לעיר, הועיקו את המשטרה, וזו גיל-תה את מקור הרעש: יהודי חסון גוף שעסק במרץ רב בפירוק כל החפצים ה-נמצאים בדירה. משהבחין בשוטרים, זינק אליהם כשמברג ענק בידו.

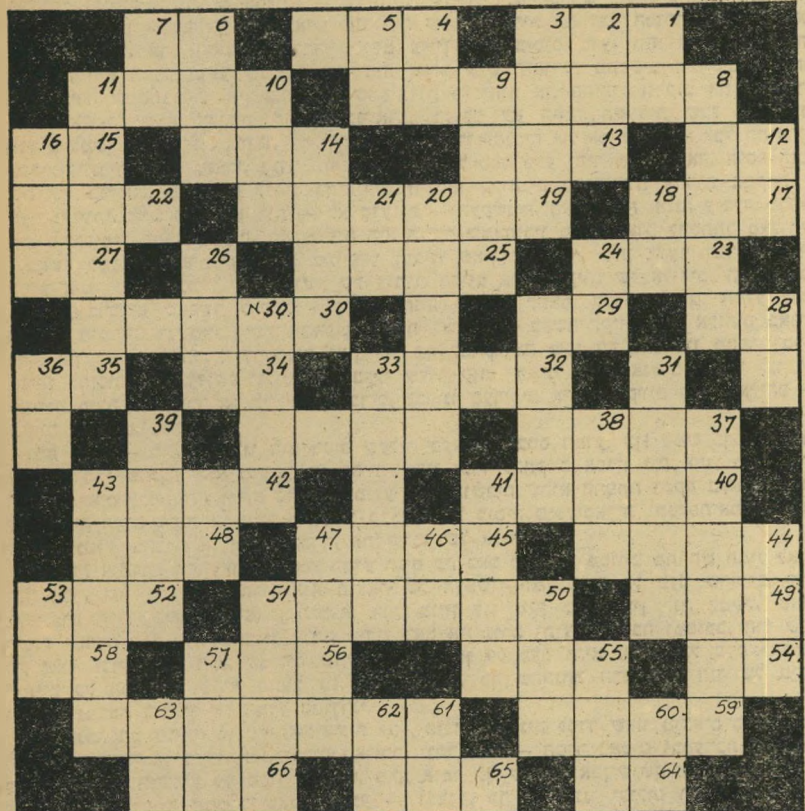
טיפול אנטי רפואי. כדי להתגבר על בעל המברג היה צורך בשלושה שוטי-רים חסונים. אחרי שגמרו אותו, ניזקק משיג הגבול לטיפול רפואי יסורי. בבית-משפט השלום בתל-אביב, הסביר יצחק אציקין, שצחארו ועינו השמאלית היו חבושים, לשופט נחמס אילן: "לפני יומיים ביקרתי אצל הרופא הזה יחד עם חבר שלי. לחבר היה פצע קטן בעין, והי-רופא שם לו איזה רפואה. כל העסק לקח אולי שתי דקות. אחרי שהרופא גמר לטפל בו הוא ביקש ממנו 15 לירות. אמרתי לרופא שזה יותר מדי כסף בשביל עבודה של שתי דקות. הרופא אמר שמוכרחים לשלם אם לא אז הוא יקרא למשטרה. אמרתי בסדר, ניתן לו את ה-15 לירות, אבל הוא עוד ישלם בשביל זה ביוקר. נורא התעצבנתי.

"אז כמו שאמרתי, חזרתי בשבת ופרקתי לו את הדירה". טענה הגיונית ומובנת מאלה זו נראתה, משום מה, משונה בעיני השופט. עד כדי כך, שכאשר שלח את המפרק לשבעה ימים מעצר, הציע לו, לכשישתחרר, לעבור טיפול פסיכיאטרי.

עולים
מי עושה
צרות למי?

קבוצה בת 15 איש עשתה דרכה בחשאי, באפילת הלילה מעיירת הגבול. עשרים ו-ארבע שעות מאוחר יותר, היתה כבר הקבוצה בגמל התעופה לוד. שני אחים על משפחותיהם ואמם הזקנה. קבוצת יהודים שהחליטו לעלות לארץ.

השבוע, תשעה חודשים לאחר אותו לילה, סיפר דויד סייג (33), אב לשישה ילדים, מקריח, בעל עיניים חומות: "הייתי סוחר, אני ואחי יעקב, ועשינו חיים טובים. יום אחד בא אלינו אדם שהציע לעזור לנו לברוח ולהגיע ארצה. אמרו לנו שהוא שליח של ישראל, וידאג להבריח את-תנו לארץ השכנה, ושם יתנו לנו פס-פורט שווייצרי ונקבל עזרה מהעדה היהודית. ובעשיו אני אתן לכם כסף, אמר לנו, ורצה לתת 40,000 ל"י. "אנחנו הסכמנו להצעה, אבל כסף לא היינו מוכנים לקבל. אחי אמר לו: לא (המשך בעמוד 36)

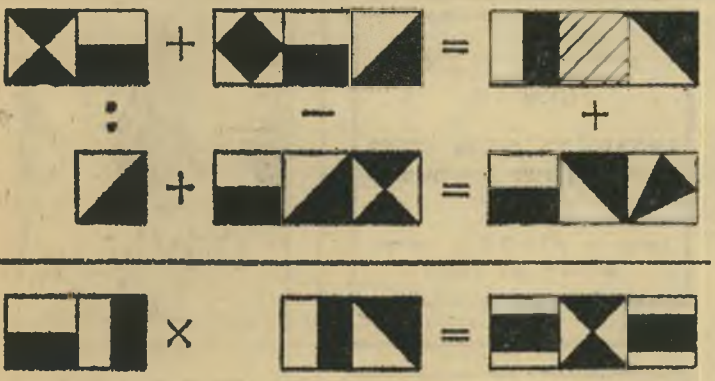

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לתד. 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה, "תשבץ 1742". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

- מאונך:**
1. כוח עליון.
  2. צמח רב שנתי חסר גזע.
  3. מחלקה, ענף.
  4. עני.
  5. מילת בקשה.
  6. יישוב קטן.
  7. חו נגינה.
  8. איש הגלעד.
  9. הודאה על אמת.
  10. העלאת רוחות מתים.
  11. ספינת מעפילים שטבעה בגמל חיפה.
  12. תל חרבות.
  14. פיוז.
  16. פס אריג.
  18. בעל זימים.
  20. חרף.
  21. קידומת הולנדית.
  24. רטוב.
  26. דוי.
  28. שופט.
  30. מלכה האחרון של מצרים.
  31. כתר.
  33. בן אחת העדות בארץ.
  36. נוזל החיים.
  37. ראש ממשלת בריטניה לי-שעבר.
  39. פלג.
  41. יימלט.
  43. מנשיאי ארצות-הברית.
  44. ממנה שיתות הבהמות.
  46. ניכוי לקופת המדינה.
  47. עדין.
  50. ללא תשלום.
  51. עולם.
  53. אלוף שחמט רוסי.
  55. חסל, השמד.
  57. נס.
  60. ענן.
  61. מילת שאלה.
  62. רחמנא לילצלן (ר"ת).
  63. מכינויי האלוהות.
- מאונך:**
1. הייב ביון.
  4. מגיפה.
  6. מיכל לי-נוזלים.
  8. חיות המלחמה של גודו נהגי הפרידות.
  10. שירת גיבורים.
  12. משא כבד.
  13. תבל, עולם.
  14. גם הם עושים גפרורים.
  15. עופף.
  17. מטרה.
  19. מראשי ההגנה.
  22. טבור.
  23. פיסת בד סמלית למדינה.
  25. יספור.
  27. מונח בחשמל.
  28. מספיק.
  29. מבניו של נוה.
  30. רוחות המתים בשאול.
  32. פרק זמן מסויים.
  34. מוסמך לרבנות.
  35. בת קול.
  37. קיבוצו של מרדכי אורן.
  38. ללא הכרעה.
  40. פרובינציאלי.
  42. ייפוי.
  44. לא פה.
  45. אינו מצביע.
  48. עמית.
  49. אבי שאול.
  50. משפחה ערבית ירושלמית ידועה.
  52. ניצל ממהפכת סדום.
  54. גבעה.
  55. אסי פה.
  56. הקדש מוסלמי.
  58. מביא בכריתו של אברהם אבינו.
  59. נסתר.
  61. מפקדם של הגדודים העבריים במלחמת העולם ה-ראשונה.
  64. בתוכה.
  65. המון אדם.
  66. חודש בלוח הגוצרי.

חשבון 1742

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפורה. לאותן הסיפרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק יש למצוא איון סיפורה מייצג כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על-גבי גלויות בלבד לתד. 136, ת"א, ולציין על-גבי הגלויה: "חשבון 1742". הפיתרון צריך להכיל את כל התרגילי במיספרים. המועד האחרון למישלוח: 27.1.1971.

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס כספי של 20 ל"י ועוד 3 פרסי ספרים.